

Så går den vilde vandjagt sydpå fra Hellerup Havn. Billedet er taget med Michaels automatiske kamera monteret i stævnen

FRA HVID STOK TIL PAGAJ

SYNSHANDICAPPEDE HAR STOR FORNØJELSE AF AT RO KAJAK, SOM STYRKER MOTORIK, SELVTILLID OG ORIENTERINGSEVNE. MEN HVORDAN KOMMER MAN I GANG, OG ER DET IKKE FULDSTÆNDIGT GRÆNSEOVERSKRIDENDE AT GÅ PÅ VANDET "I BLINDE"?

Af Niels Chr. Hansen

Det er mere angstprovokerende at rende rundt midt i København, end det er at ro kajak." Sådan udtrykker Ask Abildgaard Andersen dilemmaet, og han ved, hvad han taler om, for han mangler synet og må stole på den hjælp, han får fra sin romakker og fra sine øvrige sanser. Ask ror i Hellerup Kajakklub, som var den første klub i landet, der tog initiativ til tandemroning med blinde og svagtseende. Sammen med sin faste makker, Michael Vestermark, og andre fra klubben tog han de første rotage i 2008, og i deres kølvand er flere fulgt efter.

Efter Asks mening er det helt op til den enkeltes temperament, hvordan man håndterer sådanne grænseoverskridende situationer. "Når jeg rejser rundt med mit arbejde, er jeg nødt til at miste kontrollen,

for der vil være masser af situationer, hvor jeg står og ikke aner, hvor jeg er henne, og jeg er afhængig af, at andre mennesker hjælper mig og giver mig de rigtige oplysninger. Det kan man synes om eller ej, men sådan er vilkårene, hvis man vil noget andet end bare sidde hjemme."

IDRÆT UUNDVÆRLIG

Og sidde hjemme har Ask Abildgaard Andersen ikke temperament til. Han rejser hele verden rundt som lobbyist for European Disability Forum, som er en paraplyorganisation for handicapbevægelsen i EU. "Hvis man gerne vil have nogle oplevelser, hjælper det alle mennesker at slippe kontrollen," fortæller han.

”SKAL DU HAVE STYR PÅ, HVAD DER FOREGÅR, OG HVEM DER ER TIL STEDE TIL ENHVER TID SOM IKKE SEENDE, SKAL DU VÆRE MEGET KONTROLLERET. AF OG TIL MÅ JEG FINDE MIG I IKKE AT VIDE, HVEM JEG TALER MED LIGE NU, ELLER IKKE AT VIDE, HVOR JEG ER PÅ VEJ HEN – JEG MÅ BARE HÅBE, DET ER DEN RIGTIGE.”

Her er idræt en uundværlig og afprøvet pædagogisk metode for ikke-seende. Ask har dyrket sport lige siden sin skoletid både med seende og synshandicappede og har altid trænet sin motorik. ”Som seende barn kan du efterligne, hvad andre gør, men som blindfødt skal du indlære på helt andre måder,” fortæller han. ”Mange blindfødte har ikke nogen speciel god motorik, og derfor må du arbejde så meget mere intenst med at optimere dine bevægelser, og derfor er sport så afgørende.”

LIGE TIL HØJREBENET

Michael Vestermark fra Hellerup Kajakklub havde set tandemklubber med handicappede på ture i skoven, og han tænkte, at der vel måtte findes noget tilsvarende i kajakklubberne. ”Jeg ville gerne lave noget frivilligt arbejde, hvor man er med til at gøre bare en lille forskel, uden at der går for meget fra en selv. Jeg ror kajak, har en travl hverdag og jeg har ikke tid til også at melde mig ind i en tandemcykelklub, men hvis man kunne kombinere det med frivilligt arbejde, ligger det lige til højrebænet med toerkajakker.”

Han kontaktede Dansk Blindesamfund og holdt et møde med deres idrætskonsulent, som spurgte, om de ville starte noget for synshandicappede, for så skulle de nok bare kaste sig ud i det.

Michael Vestermark luftede ideen for klubbens daværende formand, Gisela Christiansen, og hun var med på det, bare han selv ville være tovholder på projektet. Netop det år var der fokus på handicapidræt i Gentofte Kommune, og der var puljemidler, de kunne søge, så de kunne købe to kajakker. Det skulle være toerkajakker, for det er en forudsætning, at den seende kan se den synshandicappede, og derfor sidder den øvede bagest, hvor styringen foregår.

HAN KOM MED TO BADEKAR

”Så satte vi en annonce i Dansk Blindesamfunds blad,” fortæller Michael Vestermark, ”og her inviterede vi synshandicappede til at prøve at ro havkajak. Vi vidste

Mange synshandicappede har en tendens til at holde pagajen skævt. Seende støtter sig til synet og tjekker, at der er lige langt ud til bladet i hver ende. Her er en simpel løsning med en markering holdt fast med gaffertape på skaftet

ingenting om det og måtte eksperimentere os frem, men nu har vi fået erfaring og knowhow på området, som vi meget gerne vil dele med andre klubber.”

”Den annonce ser jeg,” supplerer Ask Abildgaard Andersen, og så var det bare derudad. ”Den første dag skulle Michael og jeg lige se hinanden an, og han kom med to ”badekar”, rigtig stabile kajakker, for at se, hvordan det hele skulle kunne lade sig gøre. Jeg tror, Michael havde tænkt sig at binde min kajak med et reb til broen, men allerede første gang kom vi ud at ro en fem kilometers tur på Øresund i hver sin kajak.”

Ask kom på et begynderhold og fik den grundlæggende instruktion sammen med Michael, og han lærte nogle flere roere at kende, så han ikke kun var afhængig af én. ”Man skal kunne blive en del af klubben foruden det at komme til at ro kajak,” siger Ask. Ask har også prøvet at ro enerkajak, men han synes, det er ”rodet”, for der kan være strøm, bølger og forhindringer, han ikke kan se, og så går meget af koncentrationen med at holde den rigtige retning. Toerkajak er det optimale, for bagfra kan den seende iagttage, hvordan den synshandicappede gebærder sig og instruere samtidig.

IKKE BRUG FOR HATTEDAMER

Ask Abildgaard Andersen roser Michael Vestermarks initiativ. ”Han har uden forudsætninger taget kontakt til Dansk Blindesamfund og være enormt god til at lytte til de råd, han har fået. Vi har jo ikke brug for hattedamer, men for folk vi kan samarbejde med, og som sætter sig ind i forholdene.”

Til daglig arbejder Ask professionelt med, hvordan ikke-handicappede ser på personer med handicap. ”I sporten kan vi være sammen og udvikle et fællesskab og samtidig udvikle os fysisk. Samtidig er det med til at tegne et billede af mennesker, der er aktive, og det kan skubbe lidt til, hvordan ikke-handicappede opfatter os.”

Arbejdet foregår hovedsageligt i Bruxelles, hvor han er lobbyist for European Disability Forum. Her følger han de politiske initiativer og analyserer, hvordan de får betydning for personer med handicaps, og han forsøger at påvirke udviklingen til gavn for handicappede.

Og der er brug for at ændre på omverdenens syn på handicappede. Som seende virker det næsten umuligt at skulle forestille sig at bevæge sig på vandet uden synssansen. Hvis vi lukkede øjnene og skulle ro som ”blinde”, ville vi få store vanskeligheder og blive voldsomt provokerede på sikkerhedsfølelsen.

Det er en holdning, Ask har hørt hele sit liv, og han har et meget enkelt svar: ”Som alt andet kommer tingene med rutinen, så hvis man har været synshandicappet hele livet, som jeg har, så er det jo bare sådan, og det er ikke noget, man tænker over. Så er det ikke angstprovokerende eller ubehageligt. Det gode ved kajakken er, at du er tæt på vandet og kan mærke fuldstændigt, hvad der sker, og angsten for at kæntre og hænge med hovedet ned i vandet er fælles for alle – syn eller ej.” ■